No. 1924 Zaterdag 27 November 1920. 37ste Jaargang

AMIGOE DI CURAÇAO

WEEKBLAD VOOR DE CURAÇAOSCHE EILANDEN

Dit Blad verschijnt elken Zaterdag.
Abonnementsprijs voor Curaçao, Bonaire, Aruba en de Bovenwindsche eilanden per drie maanden fl. 2.— bij vooruitbetaling.

BUREAU VAN DIT BLAD
St. Elizabeths-gasthuis.
DRUKKER. B. L. BOGAERS.

Voor het Buitenland per jaar fl. 10.—
Afzonderlijke nummers fl. 0.15.
Prijs der Advertentiën van 1—7 regels f. 0.50; v… ken regel meer 7½ cts.

Koninklijke Boodschap.

Nadere verhooging en wijziging van de koloniale huishoudelijke begrooting van Curaçao *voor het dienstjaar 1920.*

Ontwerp van wet.

WIJ WILHELMINA, BIJ DE GRATIE GODS, KONINGIN DER NEDERLANDEN, PRINSES VAN ORANJE-NASSAU, ENZ., ENZ., ENZ.

Allen, die deze zullen zien of hooren, lezen, salut! doen te weten:

Alzoo Wij in overweging genomen hebben, dat het wenschelijk is de koloniale huishoudelijke begrooting van Curaçao voor het dienstjaar 1920, vastgesteld bij de wet van 26 Februari 1920 (*Staatsblad* no. 89), zooals die begrooting is verhoogd bij de wet van 30 Juli 1920 (*Staatsblad* no. 686) nader te verhoogen en te wijzigen;

Zoo is het, dat Wij, den Raad van State gehoord, en met gemeen overleg der Staten-Generaal, hebben goedgevonden en verstaan, gelijk Wij goedvinden en verstaan bij deze:

Artikel I.

In de koloniale huishoudelijke begrooting van Curaçao voor het dienstjaar 1920, vastgesteld bij de wet van 26 Februari 1920 *Staatsblad* no. 89), zooals die begrooting is verhoogd bij de wet van 30 Juli 1920 (*Staatsblad* no. 686), worden de volgende verhoogingen en wijzigingen aangebracht:

a. artikel 17 wordt verhoogd met f 3000 en mitsdien gebracht op f 54 425;

b. in artikel 23 wordt achter het woord „verlofbezoldigingen" gelezen de woorden „en toelagen";

c. artikel 89 wordt verhoogd met f 3000 en mitsdien gebracht op f 8114;

d tusschen de artikelen 59 en 60 wordt een nieuw artikel 59 *bis* opgenomen, luidende: „Rentelooze voorschotten terontwikkeling van de stroohoedennijverheid . . . . f 16500";

e. in artikel 70 vervallen de woorden „voedergeld of kosten van vervoermiddelen", terwijl de komma tusschen de woorden „toelagen" en „kantoorbehoeften" vervangen wordt door het woordje „en";

f. artikel 76 wordt verhoogd met f 88 625 en mitsdien gebracht op f 160 315;

g. in artikel 82 worden de woorden „kosten van aanvulling en onderhoud van deze inrichting en" vervangen door de woorden „tevens belast met het onderhoud en de aanvulling;"

h. tusschen de artikelen 87 en 88 wordt een nieuw artikel 87 *bis* opgenomen, luidende: „Rentelooze voorschotten aan de vereeniging „Huisvlijt" op Curaçao . . . . f 5000";

i. artikel 89 wordt verhoogd met 500 en mitsdien gebracht op f 8650;

j. artikel 95 wordt verhoogd met f 4000 en mitsdien gebracht op f 54 000;

k. artikel 131 wordt verhoogd met f 1000 en mitsdien gebracht op f 34 599;

l. artikel 137 wordt gelezen: „Nieuwe werken en aankoop van onroerende goederen" en verhoogd met f 35 000 en mitsdien gebracht op f 260 100;

m. artikel 148 wordt verhoogd met f 38 000 en mitsdien gebracht op f 141 919;

n. artikel 149 wordt verhoogd met f 27 000 en mitsdien gebracht op f 100 386; [illegible] 149 worden drie nieuwe artikelen 149 *bis*, 149 *ter* en 149 *quater* ingelascht, luidende:

„Artikel 149 *bis.* Duurtebijslagen op bezoldigingen, verlofbezoldigingen, wachtgelden en onderstanden en aan onderwijzers bij het van overheidswege geldelijk gesteunde bijzonder onderwijs . . . . f 200 000."

„Artikel 149 *ter.* Kosten van uitbreiding van de pensioensregeling . . . *memorie.*"

„Artikel 149 *quater.* Pensioenen aan onderwijzers bij het bijzonder onderwijs en aan hunne weduwen en weezen . . . *memorie.*"

Artikel. II.

In artikel II van de eerstgenoemde wet wordt voor de woorden en cijfers „tot en met 151 en 153" gelezen: „148, 149, 149 *bis*, 150, 151 en 153" en worden de woorden „kan het door overschrijving uit artikel 154 dier begrooting worden aangevuld" vervangen door de woorden „kan het evenals de posten bij de artikelen 149 *ter* en 149 *quater* voor *memorie* uitgetrokken, door overschrijving uit artikel 154 dier begrooting worden aangevuld"

Artikel III.

Tengevolge van de in artikel I bedoelde verhoogingen worden de totalen van de IIde, IVde, Vde, VIde, VIIIste en IXde afdeelingen der voormelde begrooting gebracht op onderscheidenlijk f 191 967, f 267 318, f 408 590, f 93 400, f 579 219 en f 456 476 en het eindcijfer van die begrooting op f 2417681 (*twee millioen vierhonderd en zeventien duizend zeshonderd en een en tachtig gulden*).

Lasten en bevelen, dat deze in het *Staatsblad* zal worden geplaatst en dat alle Ministerieële Departementen, Autoriteiten, Colleges en Ambtenaren, wie zulks aangaat, aan de nauwkeurige uitvoering de hand zullen houden.

Memorie van Toelichting.

De voorgestelde verhooging en wijziging [illegible] volgt eene toelichting vinden:

Ad artikelen 17, 39, 89 *en* 131. Deze artikelen zijn verhoogd met de bedragen, welke boven de daarbij uitgetrokken bezoldigingen moesten worden toegekend voor de vervulling door uitgezonden personeel van de betrekkingen van lid van het hof van justitie, administrateur van financiën, hulplandbouwkundige en machinist-werkbaas bij het departement van openbare werken.

Ad artikelen 23, 70 *en* 82. De voorgestelde wijziging van deze artikelen strekt tot verbetering van eenige misstellingen in den oorspronkelijken tekst daarvan.

Ad artikel 59*bis.* Met het oog op de stijgende vraag naar fijne hoeden is het gewenscht om door het verleenen van voorschotten ten behoeve van hoedenvlechtleergangen deze in staat te stellen aan de vlechtsters aanstonds na het voltooien van een fijnen goed de waarde uit te keeren.

Van deze voorziening wordt verwacht, dat de vlechtsters, over het algemeen behoeftige menschen, zich meer op het vlechten van fijne hoeden zullen toeleggen en voorts dat de tusschenhandel in voor de vlechtsters gunstigen zin zal worden beperkt.

De voorschotten zijn bestemd voor Curaçao en Bonaire.

Het ligt in de bedoeling in het dorp Rincon op laatstgenoemd eiland waar de R. K. geestelijke LAMEERS een werkplaats voor het vlechten in het bijzonder van betere hoedensoorten heeft, eene eerste coöperatieve hoedenvlechterij op te richten, waarvoor een stamkapitaal van f 15000 noodig is.

Het bedrag van f 1500 is bestemd om door tusschenkomst van den leider der stroohoedennijverheid ten behoeve van leerlingen en oud leerlingen van den leergang te Pietermaai op Curaçao op hoogerbedoelden voet te worden uitgekeerd.

Van de in voorschot uitgegeven bedragen, waarbij geldelijk verlies uitgesloten kan worden geacht, zal jaarlijks rekening en verantwoording worden afgelegd.

Ad artikel 76. Zooals de onderge-

OPA.

„Ga nou effe naar de voorkamer, vader; je ziet tóch, dat 'k de kamer overhoop mot halen... je zit maar in de stof en je zit mijn in de weg. Dat weet je nou van elke Zaterdag en 'k mot alle weken wéér ân vragen, of 'k me handen mag roeren."

„Nou, ik gaan al......ik gaan al As 'k dat nou is vergeet, gos-nogtoe......as 'k dat nou is vergeet......"

„Nou-ja-dan-ook......'t is zoo vervelend om 't al maar wéér te zeggen. Maar laat asjeblieft die pijp hier, vader. Die stinkende pijp in de voorkamer, waar alles nou pas zoo netjes op orde is."

„'k Zal 't wel zachies ân doen, dan komt 'r zooveel rook niet in de kamer."

„Ach, néé, doe dat nou niet. Me gordijnen ruiken d'r toch al heelemaal na. Zit je de heele Zondag in de tabakswalm"

„Dan gaan 'k maar 'n hoekie omloope."

„Omloopen? In die regen en die wind?"

„Ja, as je me immers weg wil hebben."

„Hierzoo, nou wordt ie fijn! Wie praat er nou van weghebben?"

„Je weet drommels goed, dat 'k 's morgens m'n pijpie niet missen kan. En me dan zonder te rooken in dat voorkamertje te dauwen. Ken je net zoo goed zeggen schiet maar op. Net zoo goed......"

„As *dat* nou nog te veel gevergd is, dan weet 'k 't niet meer. Om 'n half uurtje......"

„Nou, stil maar...... as 'k nou toch wil omloopen......hei je toch heelegaar geen last......zoo erg regent 't niet......'t is alweer mekant droog."

„Zelf weten......as je met alle geweld eigenwijs wil wezen."

„Ja, dat weet ik wel......dat weet ik wel......eigenwijs......ja......ach, ja...... we zalle 't leven maar nemen, as 't is......"

„Hoor nou zoo'n man toch is...... afijn, 'k zal me mond maar houwe..."

„Ja, dat was......dat was wel 't beste......"

De jas met vette kraag en kale elleboogplekken werd beverig-langzaam aangewurmd; de groenige kaasbol met ratel-randen zakte over de schamele, witte haasbosjes......de pees-hand omknelde den ivoren hazewind-kop van den krommen wandelstok en de zware schoenen met bijna gekrulde deuk-punten zochten het drempeltje.

De lichtelijk zwiepende beenen droegen hem den Noorden-wind in En hij liep daar als 'n toonbeeld van fatsoenlijke armzaligheid.

De mond van diepe lijn-omgrenzing bewoog in mummelend zelfgesprek.

Heviger kwam weer 't nare, moordende gevoel van absolute afhankelijkheid hem kwellen.

Z'n godsdienst hield 'm op de been en elken morgen, als ie met nog zoo'n oudje van in de zeventig uit de half-tiensche Mis wandelde, voelde hij zich sterk en opgebeurd. Dan was er wat zon om hem heen en hij beloofde zich zelf, den dag zoo blijmoedig mogelijk in te gaan.

Maar er ging geen uur voorbij, of hij werd er wreed aan herinnerd, dat ie in 't huis van z'n zoon en schoondochter geduld werd......*geduld*, meer niet. Hij geloofde niet, *kon* niet gelooven, dat 't telkens expres gebeurde, dan zouden ze geen hart hebben......maar aan alles moest hij voelen, stekend, nijpend voelen, dat ie er genadebrood at.

Midden in 'n hapje eten moest ie soms ophouden, want dan was er weer 'n schijnbaar onschuldig incidentje, waaruit hij duidelijk kon opmaken, dat 't hem ternauwernood gegund was. En bij elke grauw of snauw van Leen, z'n schoondochter—kreeg ie 'n nieuwe scheut door z'n keel, die hem den adem benam en 'm hoestend, bijna stikkend uit de kamer dreef.

Z'n zoon was niet kwaad voor 'm. Die stopte hem weklijks wat toe voor tabak en andere noodzakelijke dingetjes. Maar die was niet opgewassen tegen Leen d'r grooten mond en moest al veel narigheid laten gaan, „om den vrede te bewaren."

Als opa, na een of andere woordenwisseling zoo zielig zat te kijken......en Jan was alleen bij 'm, dan trachtte hij 't altijd weer 'n beetje goed te maken en zei, dat Leen wat driftig was; dat ze 't niet zoo bedoelde......

Nou had ie ineens al weer spijt van die mokkende gedachten Hij beloofde Onzen Lieven Heer toch elken morgen en avond, dat ie tevreden en geduldig zou zijn? Had ie niet z'n heele leven met Hem op goeden voet gestaan? Hij was daarstraks tegen Leen ook eigenlijk weer 'n beetje onhebbelijk geweest. Had niks motte zeggen. Met zwijgen kwam je nog 't veste. En maar zoo min mogelijk klagen. D'r waren er toch honderden, minder dan hij?

En hij moest toch kleine Jopie ook niet vergeten... dat lieve kind, z'n eenigste kleindochtertje. Wat zat ze aandachtig te luisteren, als ie de wonderen uit de vertelselboeken aan haar verklaarde...... wat kon ze vleierig, onweerstaanbaar vragen, om nog meer verhalen. En als ze wat lekkers had kreeg opa d'r altijd wat van. Ja......, ja, dat kind aardde naar Jan......

Zoo voortsukkelend was ie in 't park gekomen en genoot van de kleuren der bloemen, die moeielijk vochten tegen de windvlagen.

Hij ging op 'n bank zitten, naast 'n mannetje van het diakonie-gesticht.

Die begon hem te benijden om z'n heerenleven in 'n eigen tehuis bij z'n kinderen. In zoo'n gesticht had je 't wel tamelijk goed, zie je; maar dat pleizierige eigen-baas-zijn was je toch kwijt. En dan altijd tusschen vreemde snoeshanen, die lastig en zeurderig waren.

„Nou, heilig 'n eigen tehuis" doceerde 't diakoniemannetje wijs knikkend „zegt u nou zelf, meheer, zegt u nou zelf......"

„Och......" deed opa, gewichtig om de meheer aanspraak...... „och, 't is overal wel is wat, hé...... ik zeg maar zoo...... iedereen moet z'n eigen maar schikken in de omstandigheden waar ie in leeft......"

Samen stapten ze 'n eindje op...... opa liet 't mannetje snoepen uit z'n pakje B. Z. K. en toen ie weer alleen liep was ie blij zich flink te hebben gehouden. Zoo moest 't ook.

Thuis zweeg ie, toen Leen begon te mopperen over z'n slikbeenen op het loopertje...... Ook zweeg ie, toen kleine Jopie op opa's knie wou paardje rijen en moeder dit niet wou hebben omdat ze pas 'n schoon jurkie aan had.

's Avonds gingen Jan en Leen naar de muziek. Opa mocht op 't huis en op Jopie passen...... 't kind werd dikwijls wakker.

Toen ze te ruim half elf thuis kwamen lag Jopie te huilen...... opa was in z'n leunstoel ingedommeld ...... en kreeg een grove uitbrander, omdat ie niet beter had opgelet...... als ie toch sliep konden ze wel thuisblijven.

'n Nieuw standje volgde toen opa 'n spat koffie op 't vloerkleed morste.

De oude ging naar bed, daar had ie tenminste rust, dacht hij.

'n Half uur later gingen ook Jan en Leen naar boven.

Jopie lag wakker en huilde zacht.

„Wat scheelt er ân, lieffie?"

„Opa...... opa......" snikte 't meisje.

„Wat is er met opa? Is ie bij je bedje geweest?"

„Nee," schudde 't kind...... opa wil weg...... weg......"

„Weg? Hoeweet je dat?"

Toen vertelde Jopie dat ze opa in z'n kamertje had hooren praten en dat ie huilend gevraagd had, of Onze Lieve Heer 'm asjeblieft gauw wou komen halen.

Leen begreep er geen lor van, zei ze tegen Jan.

En of dat nou de dankbaarheid was...... dat je zoo'n man om zoo te zeggen van de straat had opgeraapt.

Jan zweeg.

Om...... om den vrede te bewaren!

(*Ons Blad*) G. N.

teekende in zijn antwoord op de door het Kamerlid, den heer van Vuuren, gestelde vragen betreffende de bekostiging van het bijzonder onderwijs in Suriname en Curaçao heeft medegedeeld, was hij met de Gouverneurs in overleg getreden omtrent de gelijkstelling van de bezoldigingen van het personeel bij genoemd onderwijs met dat van de onderwijzers bij het openbaar onderwijs op den grondslag van de bestaande regelingen. Dat overleg heeft geleid tot het voorstel van den Gouverneur van Curaçao om, in afwachting van de totstandkoming van de algemeene regeling der bezoldiging voor de ambtenaren en de inwerkingtreding van de herziene onderwijsverordening, als overgangsmaatregel de uitkeeringen ten behoeve van het daarvoor in de termen vallend bijzonder onderwijs, welke volgens de bestaande regeling, met inachtneming van de schoolbevolking en van de rangen der onderwijzers, per school wordt bepaald, te doen geschieden op den grondslag van de voor het onderwijzend personeel bij het openbaar onderwijs in overeenkomstigen rang vastgestelde bezoldigingen, die naar mate van het door belanghebbenden in de kolonie vervuld aantal dienstjaren tot zekere maxima worden verhoogd. Voorts wordt het genot verzekerd van de toelagen, welke aan openbare onderwijzers voor het bezit van zekere akten worden toegekend en van eene toelage als schoolhoofd.

De ondergeteekende kan zich met de voorgestelde regeling vereenigen. Zij zal eene uitgave vorderen van f 154575 ten behoeve van het R. K. bijzonder onderwijs en van f 400 voor eene Protestantsche bijzondere school op Aruba, samen f 154,975 waarbij nog komt de bijdrage voor scholenbouw ens. f 4,940

f 159,915

Bij het onderhavige artikel is voor een en ander f 71,290 toegestaan, zoodat de post voor de uitvoering van de regeling met f 88,625 moet worden verhoogd.

Ad artikel 87*bis*. De voorschotten die naar gelang van de behoeften zullen worden uitgekeerd, zijn bestemd om de vereeniging „Huisvlijt" de beschikking over eenig kapitaal [illegible] vaardigen van handwerken in hun onderhoud moeten voorzien.

De genoten voorschotten zullen vermoedelijk binnen niet al te langen tijd geleidelijk kunnen worden terugbetaald.

Ad artikel 95. Van het volgens overeenkomst toegestaan bedrag van f 100.000 is bij art. 92*bis* (zie gedrukte stukken 2de Kamer Zitting 1918—1919. — 3 n°. 14, ad art. 92 *bis*) van de Curaçaosche begrooting voor 1919 f 50000 en bij art 95 van de loopende begrooting eene gelijke som beschikbaar gesteld voor deelneming van de kolonie in het aandeelenkapitaal van de Cultuur Maatschappij der Nederlandsche Antillen naar reden van 50 aandeelen à f 1000 in elk dier jaren. In 1919 werden echter slechts 46 aandeelen uitgereikt; de vier overige (preferente) aandeelen zijn eerst onlangs geleverd in verband met de omstandigheid, dat de statuten der maatschappij vooraf moesten worden gewijzigd, teneinde de uitgifte van zoodanige aandeelen mogelijk te maken. Die wijziging is eerst thans tot stand gekomen, zoodat het voor deze aandeelen uitgekeerd bedrag van f 4000 niet ten laste van 1919 kan worden gebracht. Op grond hiervan wordt artikel 95 van de loopende begrooting met die som verhoogd.

Ad artikel 137. De Gouverneur heeft een complex gronden nabij Willemstad en twee huizen, een op Aruba en een op Bonaire, voor het Gouvernement aangekocht.

De bedoelde gronden wenscht de Gouverneur te bestemmen voor uitgifte in pacht aan bij het havenbedrijf als anderszins te Willemstad werkzame arbeiders, die te dezer plaatse niet kunnen of niet willen wonen. Op de hun toe te wijzen perceelen zullen de arbeiders eenig vee kunnen houden en zoodoende beter in hun onderhoud voorzien.

De beide huizen worden bestemd voor de herberging van reizende ambtenaren. Er bestaat behoefte aan logeergebouwen op de eilanden buiten Curaçao, aangezien daar geen hotels worden aangetroffen.

Ad artikelen 148 *en* 149. De ondergeteekende moge ten aanzien van de voorgestelde verhooging van deze artikelen verwijzen naar de toelichting met betrekking tot de bij het wetsontwerp tot nadere wijziging en verhooging van de Surinaamsche begrooting voor 1920 (Gedrukte stukken 1919—1920—no.) voor verhooging in aanmerking gebrachte artikelen 179 en 180 van die begrooting.

Volgens het door den Gouverneur aan den Kolonialen Raad ingediend voorstel is het de bedoeling, de pensioenen ten laste van Curaçao met 40 ten honderd te verhoogen, met inachtneming van het in de hoogerbedoelde toelichting genoemd maximum van f 4000. Volgens het door den ondergeteekende gesteld beding zal de verhooging, voor zoover zij de 20 ten honderd te boven gaat, uit de eigen middelen der kolonie worden bekostigd.

Ad artikel 149 *bis*. Aan het aanvankelijk voornemen om nog in den loop van dit jaar, gerekend van af 1 Januari, eene nieuwe regeling van de bezoldigingen der burgerlijke landsdienaren in de kolonie tot stand te brengen, zal geen uitvoering kunnen worden gegeven omdat de regeling nog niet voldoende is voorbereid om eene beslissing mogelijk te maken. In verband daarmede werd bestendiging van het stelsel van uitkeering van duurtebijslagen ook over het loopende jaar noodzakelijk. Eene daartoe strekkende regeling is voor de in de kolonie vertoevende belanghebbenden door den Gouverneur en voor de hier te lande verblijf houdende door den ondergeteekende, na verkregen koninklijke machtiging, getroffen.

Ad artikelen 149 *ter en* 149 *quater*. Met betrekking tot deze posten moge de ondergeteekende verwijzen naar de toelichtingen ad artikelen 180 *bis* en 180 *ter* in zijne Memorie van Toelichting bij de wetsontwerpen tot aanvulling en verhooging van de koloniale huishoudelijke begrooting van Suriname en van het XIde hoofdstuk der Staatsbegrooting, beide voor het dienstjaar 1920 (Gedrukte Stukken, Zitting 1919—1220. — 472, n°. 4.)

Door de bij het wetsontwerp voorgestelde maatregelen zou de bijdrage uit s'Rijks schatkist aan de koloniale geldmiddelen met f 421 625 moeten worden verhoogd. Vermits echter, zooals in de toelichting bij de artikelen 148 en 149 is medegedeeld, een deel — ongeveer de helft — van de uitgaven voor de verhooging der pensioenen uit de koloniale middelen zal worden bekostigd, zal voormeld bedrag f 33 000 lager kunnen worden gesteld en op f 388 625 zijn te bepalen. De bijdrage voor 1920 zal daardoor op f 1 194 107 worden gebracht. Voor de verhooging der Rijksbijdrage zal t. g. t. een [illegible] worden aangevraagd.

DE GRAAFF.

Koloniale Raad.

Verordening tot wijziging en aanvulling van de „Koepokinentingverordening" de „Quarantaineverordening", zooals gewijzigd en aangevuld, en de „Begrafenisverordening".

Memorie van toelichting.

Het komt ondergeteekende wenschelijk voor eenige wijzigingen aan te brengen en leemten aan te vullen in een drietal verordeningen, die met den Openbaren Gezondheidsdienst verband houden, nl. in de *Koepokinentingverordening*, de *Quarantaineverordening* en de *Begrafenisverordening*. Ter toelichting van de wijzigingen en aanvullingen moge het volgende dienen:

Art. 1. De sub I voorgestelde wijziging van de „Koepokinentingverordening" is noodig, omdat ook personen van en boven den leeftijd van 20 jaren verschillende leergangen bezoeken en zullen bezoeken. Die kunnen niet uitgezonderd blijven.

De sub II en III voorgestelde wijziging heeft ten doel om, zoolang de leerverplichting niet bestaat, de nadeelen op te heffen, die toepassing van het in artikel 3 voorgeschrevene op het schoolbezoek heeft. Het is nog niet mogelijk gebleken alle kinderen, die begin Januari van een schooljaar naar school zullen gaan, in den loop van het vorige schooljaar te laten inenten. Toepassing van artikel 3 heeft vaak ten gevolge gehad, dat ook in het nieuwe schooljaar de inenting niet plaats kon hebben, daar in vele gevallen de school de plaats is, waar de geneeskundige de inenting moet verrichten. Door de wijziging zullen de kinderen, die bij het begin van het schooljaar ingeschreven worden, onmiddellijk ingeënt kunnen worden, zoodat binnen een maand de verklaringen, bedoeld in artikel 3 en 4 kunnen zijn afgegeven.

Sub IV is noodig, opdat de administratie zoo eenvoudig mogelijk zijn zal.

Sub V is gedeeltelijk een gevolg van de wijziging van artikel 3, gedeeltelijk van in de praktijk gevoelde leemten. De hoofden van scholen moeten de verklaringen zorgvuldig bewaren, opdat bij verplaatsing der leerlingen naar andere scholen moeilijkheden worden voorkomen.

De laatste jaren gebeurt het meermalen, dat een leerling meerdere leergangen of scholen bezoekt.

De inspecteur van het Onderwijs is uit den aard zijner betrekking geheel op de hoogte van het plaatsen en verplaatsen van onderwijzers, onderwijzeressen en leerlingen. Het is dus van zelfsprekend, dat ook hem toezicht wordt opgedragen en het recht gegeven om strafbare feiten op te sporen, waartoe de aanvullingen van de artikelen 19 en 21 moeten dienen.

Art. 2. De „Quarantaineverordening" bepaalt niet, hoe buiten gemeenschap gehouden schepen zich met den geneeskundige in verbinding kunnen stellen. Daarin wordt nu voorzien.

Artikel 10 zegt wel, dat de gezagvoerder zijne gezondheidspassen moet overhandigen, doch legt den gezagvoerder niet de verplichting op eene gezondheidspas aan boord te hebben. Hierbij wordt een daartoe strekkend voorstel gedaan.

In artikel 14c, 3°, onder letter *o*, wordt melding gemaakt van eene waarborgsom, maar de verbeurdverklaring en wat er met de verbeurdverklaarde som moet worden gedaan is niet geregeld. De voorgestelde aanvulling voorziet daarin.

Art. 3. Het is ondoenlijk gebleken op het eiland Saba begraafplaatsen aan te leggen zooals de „Begrafenisverordening" eischt. Wijziging dezer verordening is noodzakelijk in den zin, dat de op gemeld eiland bestaande toestand gehandhaafd blijft.

Willemstad, den 19n. November 1920.

De Gouverneur van Curaçao,

O. L. HELFRICH.

Bestrijding van Bioscoopgevaar.

II.

De regeling eener centrale keuring.

Bij de regeling van een centrale keuring, zoowel voor volwassenen als niet—volwassenen doen zich reeds dadelijk drie hoofdvragen voor:

1o. Dient deze keuring beslissend te zijn, of moet daarnaast ook gelegenheid blijven voor gemeentelijke [illegible] zal de keuring geschieden, door ambtenaren of door een commissie?

3o. Welke maatstaf dient bij de keuring te wordt aangelegd?

Naast een centrale keuring van rijkswege nog een gemeentelijke keuring toe te laten, ware naar de meening der commissie niet aan te bevelen.

Bij het aanwijzen van een met de centrale keuring te belasten orgaan staat men voor het alternatief: ambtenaar of commissie. De keuze dient hier te vallen op een commissie.

De maatstaf bij de keuring.

Met betrekking tot de vraag welke maatstaf dient te worden aangelegd bij de keuring voor volwassenen en welke bij die voor jeugdigen van jaren, wordt er op gewezen, dat, wat de eerstbedoelde betreft, de overheid er slechts voor heeft te waken, dat geen films aan het volwassen publiek worden geboden, die in strijd zouden komen met de openbare orde of die de goede zeden zouden ondermijnen. In het wetsontwerp wordt aan de centrale commissie een criterium aan de hand gegeven, dat zij geheel naar eigen inzicht zal kunnen hanteeren. Wat in ieder afzonderlijk geval in strijd is met de goede zeden of de openbare orde, moet de commissie naar geweten beslissen.

Het ligt echter volstrekt niet in de bedoeling dat de keuring voor volwassenen zich beperke tot een wering van excessen uit de filmindustrie. Door de keuze van een formule is voorts de kwestie vermeden, die zich bij de uitlegging van art. 188 der Gemeentewet heeft voorgedaan, of n.l. het adjectivum „openbare" alleen slaat op „orde" of ook op „zedelijkheid" en ten slotte biedt bedoelde formule het voordeel, dat zij niet geheel nieuw is, doch reeds elders in onze wetgeving voorkomt.

Veel meer moeilijkheden dan voor de keuring voor volwassenen biedt het vinden van een behoorlijken maatstaf voor de keuring van films bestemd voor vertooning aan niet-volwassenen.

Allereerst dient het begrip „niet-volwassenen" nader te worden begrensd.

Als grenstijd is aangenomen de zestien jaar de leeftijd waarop ook bij de Onderwetten de grens tusschen jeugdige personen en anderen is getrokken. Het verwijt van willekeurigheid, dat tegen deze keuze zou kunnen worden aangevoerd, treft iedere bepaling van een leeftijdgrens. De keurings-maatstaf voor deze jeugdige personen dient scherper te zijn dan voor de volwassenen.

Een enkel criterium voor de keuring ten aanzien van alle personen beneden den achttienjarigen leeftijd is echter moeilijk te vinden.

In het wetsontwerp is de grens leeftijd voor de nadere splitsing gesteld op veertien jaren.

Als criterium voor de keuring voor kinderen beneden dezen leeftijd is aangenomen de „geschiktheid" voor die boven dien leeftijd, de „toelaatbaarheid" der films. —

Ook bij het hanteeren van deze maatstaven zal de centrale commissie weder geheel vrij zijn.

Het stelsel van het Wetsontwerp is dus in het kort dit, dat er zal komen een Centrale keuring door een Rijkscommissie, doch een keuring naar drie verschillende maatstaven, al naar gelang van den leeftijd der personen, voor wie gekeurd wordt. Door invoering van bovenbedoelde keuring wordt de gemeentelijke bemoeiing met de keuring van zelf onmogelijk; de keuring der films is immers een rijkszaak geworden.

De houding van den Staat.

Hoe dient echter de houding van den Staat te zijn tegenover particuliere instellingen of vereenigingen, welke zich de voorkoming of bestrijding van het bioscoopkwaad op zedelijk en maatschappelijk gebied ten doel stellen?

Voor zoover dergelijke instellingen of vereenigingen het voornoemd doel alleen zouden trachten te bereiken door een bijzondere keuring der films uit het oogpunt van een bepaalde levensbeschouwing, zou natuurlijk een grond voor geldelijken steun van overheidswege niet voorhanden zijn. Verrichten de instellingen of vereenigingen evenwel tevens positieven arbeid b.v. door het geven van voorstellingen van instructieve of geschikte ontspanningsfilms of door op andere wijze propaganda te maken voor goede films en slechte te bestrijden, dan dient de Staat haar daarbij geldelijken steun te verleenen.

Op deze wijze kan het particulier initiatief de overheid bij de bestrijding van het bioscoopkwaad krachtige hulp verleenen.

Particuliere na-keuring.

Het wetsontwerp rekent voorts [illegible] stellingen of vereenigingen als bovenbedoeld, door zoowel aan het bijzonder toezicht door deze uitgeoefend als aan de nakeuring zelve zekere sanctie te verbinden. Bedoelde controle zal, evenals thans, ieder dwingend karakter missen en geheel berusten op het beginsel van vrijwillige onderwerping. Echter dient waarborg te worden geboden, dat de bioscoopondernemer geen misbruik maakt van den feitelijken invloed die een erkende instelling of vereeniging in bepaalde kringen geniet, door aan te kondigen dat hij zich vrijwillig onder haar toezicht heeft geplaatst, indien dit inderdaad niet het geval is, of, zoo dit wel het geval is, door een film openlijk ten onrechte als door een dergelijke instelling of vereeniging toegelaten aan te kondigen. Daartegenover moet het den bioscoopondernemer natuurlijk ten allen tijde vrijstaan zich aan bedoeld toezicht te onttrekken.

Bevoegdheid van B. en W.

Voor het in het openbaar uitoefenen van het bioscoopbedrijf is de vergunning van Burgemeester en Wethouders verplicht gesteld.

Deze vergunning wordt niet vereischt voor:

1e. de openbare bioscoopvoorstellingen ten dienste van door den minister van Onderwijs, Kunsten en Wetenschappen aangewezen inrichtingen van onderwijs;

2e. openbare bioscoopvoorstellingen uitsluitend betreffende onderwerpen van wetenschap, handel en nijverheid, telkens met verlof of vanwege den burgemeester te geven.

Anders dan de drankwet verbindt het wetsontwerp de vergunning niet uitsluitend aan een localiteit en haar aanhoorigheden. Z.g. „reizende bioscopen" die b.v. voorstellingen geven in tenten, kunnen dus mede eene vergunning bekomen.

Een aan B. en W. geschonken bevoegdheid wordt noodzakelijk geacht o. a. om nieuwe voorwaarden te kunnen stellen bij uitbreiding van het bedrijf, verandering of vergrooting der localiteiten etc.

Dwangmiddelen.

Voorgesteld worden dwangmiddelen, welke aan het gemeentebestuur ten dienste staan, indien de vergunninghouder op een of andere wijze in gebreke blijft de ingevolge de wet op hem rustende verplichtingen na te komen. Deze middelen zijn: 1e. waarschuwing aan den vergunninghouder, 2e. schorsing en 3e. intrekking der vergunning.

Tegenover de bevoegdheid van B. en W. om een besluit tot schorsing of intrekking eener vergunning bij voorbaat uitvoerbaar te verklaren, dient den vergunninghouder gelegenheid te worden geopend tegen een dergelijk besluit in zake een onmiddellijk in werkingtreden der schorsing of intrekking herziening te vragen.

Zulks kan geschieden bij Ged. Staten, bij wie ook beroep tegen het schorsings- of intrekkingsbesluit zelve kan worden ingesteld.

Controle van gecoupeerde films.

Door het bepaalde in het ontwerp zal het mede mogelijk zijn na te gaan of een film, die alleen na het aanbrengen van zekere coupures door de centrale commissie voor openbare vertooning is toegelaten, al of niet in dien besnoeiden vorm is gegeven. De controleur zal dan natuurlijk kennis moeten dragen van de coupures, die in de verschillende films zijn aangebracht.

In Duitschland werd van iedere film welke door de centrale keuringscommissie was gekeurd een roode kaart (Censurkarte) afgegeven, waarop stond vermeld de naam van de film, de al of niet goedkeuring, de eventueel aangebrachte coupures etc. De kaart werd voorzien van een Rijksstempel.

Meer doeltreffend ware allicht de volgende regeling: Ieder bioscoopondernemer wordt verplicht een lijst aan te leggen en bij te houden van de films, die hij vertoont. In iedere gemeente ontvangen de met de controle belaste personen een lijst, houdende opgaven van alle centraal goedgekeurde films met de daarin eventueel aangebrachte coupures etc. De controleur kan dan te allen tijde nagaan of de films inderdaad in den behoorlijken vorm aanwezig zijn.

Een afwijkende meening.

In een nota van het lid der commissie mr. A. de Graaf zet deze zijn, van die der overige leden afwijkende meening uiteen.

Het verschil komt hierop neer, dat de meerderheid van de staatscommissie aanbeveelt Centrale Rijkskeuring van de films, bestemd voor de bioscoopteaters terwijl mr. de Graaf meent, dat van deze Rijkskeuring een nadeelige invloed zal [illegible]

Het lijkt den heer de Graaf niet twijfelachtig, dat de bezwaren die voor kinderen beneden de 16 jaar thans vrij algemeen gevoeld worden, zeker in niet mindere mate, in vele opzichten in nog sterkere mate, gelden voor kinderen in den nog niet voltooiden overgangsleeftijd van 16—18 jaar.

Het heeft hem verwonderd dat in de staatscommissie voor dezen leeftijdsgrens geen meerderheid was te vinden.

Na de bezwaren tegen de Centrale Rijkskeuring voor kinderen te hebben uiteengezet, ontwikkelt hij nog de bezwaren tegen Rijkskeuring voor volwassenen.

Men moge volhouden, zegt hij, dat met de keuring voor volwassenen volstrekt geen absolute goedkeuring, alleen een toelaatbaarheid is bedoeld, — aan het groote publiek ontgaat die onderscheiding ten eenemale; Rijksmerk wil zeggen: goedgekeurd. En daarmede maakt de Rijkskeuring, zonder het te bedoelen, natuurlijk, 'n niet geringe reclame voor het bioscoopbedrijf, n. l. onder de velen in den lande, die tot nu toe bezwaar hadden hun kinderen naar de bioscoop—theaters te laten gaan, en ook zelf de bioscoop-theaters als een minderwaardige ontspanningsgelegenheid vermeden. Omdat hij meent dat dit onvermijdelijke gevolg van Rijkskeuring, aan ons volk in zijn edelste deelen schade zal doen, ontraadt de heer De Graaf de aanneming van de voorgestelde regelen ernstig.

Resumeerende, beveelt hij in zake bestrijding van het bioscoopkwaad aan.

1o. Algeheel verbod van toegang tot bioscooptheaters voor kinderen beneden den leeftijd van 18 jaar;

2o. Oprichting van gemeentelijke schoolbioscopen, waar alleen instructieve films worden vertoond, onder leiding van een paedagoog, en steun van Overheidswege aan particuliere vereenigingen, die hetzelfde doel beogen.

De samenstelling der Staatscommissie.

De samenstelling der Staatscommissie was als volgt:

Bij Kon. besluit van 2 November 1918 werd tot lid en voorzitter dier commissie benoemd Mr. R. B. Ledeboer, advocaat-generaal bij den Hoogen Raad der Nederlanden;

terwijl tot leden werden benoemd: J. Bemelmans, redacteur van „Tooneel en Bioscoop". leeraar te Rolduc; Mr. J. V. van Dijck, raads adviseur bij het Departement van Justitie; H. ter Hall, lid van de Tweede Kamer der Staten-Generaal; mevr. M. Hugenholtz — Zeeven te 's-Gravenhage; Mr. J. Limburg, lid van Ged. Staten van Zuid-Holland; J. van der Molen Tzn., lid der Tweede Kamer der Staten-Generaal; Mr. Th. M. G. Treussart, Ridder van Rappard, inspecteur van het Rijkstucht- en Opvoedingswezen; S. L. Veenstra, inspecteur der Reclasseering bij het Departement van Justitie; tot secretaris Mr. H. Dooijeweerd Hzn, adj. commies-redacteur ter gemeente-secretarie te Leiden, (thans commies aan het Departement van Arbeid)

Bij Kon. besluit van 31 December 1918, werden alsnog tot leden der commissie benoemd M. A. de Graaf te Utrecht en Dr. W. W. van der Meulen, lid van den raad der gemeente 's-Gravenhage.

Ingezonden.

Aruba, Savoneta, 18 Nov. 1920.

Mijnheer de Redacteur,

Ontsteld door de groote ellende, die ons volk kwelt, vragen wij, ondergeteekenden, U dringend een plaatsje in uw geëerd blad, opdat onze stem doordringe bij den eersten magistraat en zijn hart bewege ons te helpen.

De huidige situatie van 't volk van Savoneta is bedroevend. Niet alleen heerschen er mazelen maar ook scorbut en disenterie, veroorzaakt door het slechte water. Dat beide laatste ziekten veelal veroorzaakt worden door het brakke water, is de meening van onzen geneesheer Dr. Hopkins.

Nu vragen ondergeteekenden dringend of het gouvernement niet in overweging zou willen nemen, de waterleiding van den Heer A. Arends te koopen en deze door te leggen tot aan Savoneta. De afstand van San Nicolaas, waar deze waterleiding is, tot aan Savoneta is niet meer dan een uur gaans. Op deze wijze zou het volk voor altijd van goed drinkwater voorzien zijn. Volgens Dr. Hopkins is dit water niet schadelijk voor de gezondheid en het beste wat hier gevonden wordt.

Met oprechten dank voor de plaatsruimte onderteekenen wij:

Nicolas de Cuba
Francisco Arends
H. Bislik
Johan A. Kock.
L. de Kort
Augustin Arends
Florencio Thijzen
Pedrito Winterdaal
Pedro Thijzen
Gasbilio Arends
Eugenio Winterdaal
Gilberto Schwengei
C. S. de Cuba
Simplicio de Cuba
Segundo A. Thijzen
P. D. Arends
Epifanio Schwengel
Jan Bislik
Hendrik Verhoeks
Euphrasio Croes
Guan Henriquez
Lino Pashel
Jose Wouters
Obdulio Bislik
Johanes de Koort.

Scheepsbouw en uitbreiding Gouvernementssteiger op Aruba.

Terecht zal ieder redelijk ingezetene van dit eiland moeten bekennen dat de mooie schoeners, laatst hier gebouwd, Aruba tot eer strekken en als bewijs gelden, dat de scheepsbouw alhier in den laatsten tijd is vooruitgegaan, zoodat deze met belangstelling mag aangezien worden.

Sinds lang leverde Bonaire reeds groote schoeners en van hier liet men scheepjes daar aankoopen, omdat op Aruba geen scheepsbouw was, doch nu de groote driemaster van ± 300 ton binnenkort op stapel wordt gezet, behoeft Aruba voor het zustereiland niet meer onder te doen in dit opzicht.

Het bouwen van dezen schoener zal dus met reden door de ingezetenen van dit eiland toegejuicht worden en beschouwd als een economische opheffing, maar jammer, dat hiertegenover staat dat de opoffering, die daartoe van onze haven wordt geëischt, veel te groot is en voor nu en voor de toekomst.

Door de beperkte ruimte van onzen aanlegsteiger geschiedt het laden en lossen der schepen met groot ongerief, terwijl bovendien niet meer dan drie schepen tegelijk aan kunnen liggen. Twee karren kunnen niet naar elkander erover gaan en soms wordt de toegang naar de andere schepen door de lading van het dichtsbijgelegen schip zóó versperd dat de andere verder liggende schepen langer dan noodig is moeten wachten om klaar te komen.

Daarom kan de „Frieda" zelden op denzelfden dag van aankomst vertrekken, daar zij altijd aan het uiterste eind van den steiger ligt. Heel gemakkelijk en goedkoop kan de uitbreiding van den steiger geschieden volgens de verwachting van het volk, wanneer men maar de uitgebaggerde specie, die bij den gouvernementsteiger gedeponeerd wordt, bij dezen laat aansluiten. Meer schepen kunnen dan tegelijk laden en lossen en de gouvernementscontrole zal ook beter kunnen gehandhaafd worden.

Er loopen geruchten en aanstalten worden gemaakt om den grooten schoener op deze plaats te bouwen. Doch een schip bouwen in het centrum van de haven vlak voor de douane, waardoor het uitzicht uit de stad op de haven en omgekeerd zal worden benomen, is zeker niet prettig voor de bewoners. — Van harte wenschen wij dus, dat het Bestuur den eigenaar een andere geschikte plaats zal toezeggen om den schoener te bouwen en dat hij mag inzien, dat zijn eisch om onzen steiger in-beslag te nemen nadeelig is voor het publiek.

De steiger van den heer Capriles biedt ook geschikte gelegenheid aan voor den scheepsbouw en staat ter beschikking. Indien men zich verbeeldt, dat de geest der gewezen wantoestanden op Aruba, die bij de komst van dezen Gouverneur op ons eiland waren verbannen, alweer kunnen verrijzen, vergist men zich deerlijk. Het tegenwoordig Bestuur heeft steeds voor alles een open oor en zoo er geen verstandhouding bestaat tusschen volk en volksvertegenwoordigers, die anders de werkelijke wenschen van het volk bij het Bestuur dienen te vertolken,— dat onze verlangens en opmerkingen het Bestuur dan langs anderen weg ter oore komen.

Dankend, hoogachtend
Een opmerker van Aruba.
E.

Berichten uit de Kolonie.

Verdronken.

Vorige week Zaterdag werd door de politie in het St. Elizabeths-gasthuis het lijk binnengebracht van een man, naar schatting 50 jaar oud, die herkend werd als Mathijs Sint Jago van Bonabista, varensgezel en kolendrager van beroep. Het lijk was dien morgen drijvend gevonden bij de klip van Scharloo. Daar er geen teekenen van geweldpleging werden waargenomen, ligt de veronderstelling voor de hand, dat de man door een ongeluk te water is geraakt en jammerlijk verdronken.

Nieuw Papierengeld.

De *Stuyvesant* heeft hier aangebracht 2 ton aan goud, afgestaan door de Nederlandsche Bank aan de Curaçaosche Bank tot dekking van haar papier. Tevens zijn nieuwe bankbiljetten van f 5 en f 2.50 aangekomen en onmiddellijk in omloop gebracht.

De nieuwe biljetten zijn van stevig vezelpapier, zoodat zij den tand des tijds, die bij veelvuldige circulatie geweldig knaagt, beter kunnen weerstaan. Grooter formaat, duidelijker afdruk, flinkere cijferzetting geven aan de nieuwe biljetten een frisscheren aanblik. Spoedig zal ook het nieuwe bankpapier van de andere waarden hier aankomen. Een waarlijk gelukkige verbetering.

Welkom.

Met de *Nickerie* kwamen Woensdag de beide Eerw. fraters LICINIUS en OSWALDUS terug van hun vacantie in Holland doorgebracht, om met hernieuwde krachten zich aan het onderwijs te wijden.

Hoog bezoek.

Zijn Excellentie de Gouverneur, vergezeld van den wnd. Directeur van den Gezondheidsdienst en den waarn. Directeur van Openbare Werken, heeft de vorige week Zaterdag een bezoek gebracht aan de gestichten Monte Christo en Zaquito.

Gisteren bezocht de Gouverneur de St. Jozefschool te Pietermaai in gezelschap van den Inspecteur van het Onderwijs.

Ziekenhuis op Bonaire.

De Zusters der Congregatie van Roosendaal, die zich tot nog toe uitsluitend aan het onderwijs hebben gewijd, zullen binnenkort ook een ander liefdewerk ondernemen n.l. de ziekenverpleging.

Door de daadkweekende zorgen van Mgr. M. G. VUYLSTEKE wordt er ook op Bonaire een hospitaal opgericht. Reeds zijn de noodige meubelen, instrumenten, operatietafel etc. besteld in de hoop het volgend jaar de villa JANS geheel en al voor ziekenhuis in te richten. Voor de bevolking van Bonaire, ongeveer 7000, beteekent dit een groote aanwinst, daar in ziekte de zeereis naar Curaçao niet meer van noode zal zijn.

Frieda.

Deze gouvernementsschoener, die door verlating eerst Zondag van Aruba hier aankwam, sloeg de reis naar Bonaire over en vertrok Maandag met den nieuwen Gezaghebber voor Aruba aan boord naar dat eiland. Donderdag morgen arriveerde met het schip de Z. E. Pastoor H. J. HAGEMANS van Santa Cruz.

Mail verbrand.

Alhier is een draadloos telegram ontvangen van de „Philadelphia", dat, wegens een uitgebroken brand in het derde ruim zware schade is aangebracht aan de mail en aan een gedeelte der lading. Al ontbreken nog nadere berichten omtrent de toedracht der zaak, toch kunnen wij wel veronderstellen, dat hetgeen misschien van de mail voor brand gespaard bleef, aanmerkelijke waterschade zal hebben beloopen.

Hollandsche Bank voor West-Indië.

Naar wij vernemen is tot commissaris dezer Bankinstelling benoemd de Directeur der Bataafsche Petroleum-Maatschappij, Jh. M. B. C. de Jonge, die deze benoeming heeft aanvaard.

St. Thomas-College.

Bij het dezer dagen gehouden eindexamen aan deze inrichting slaagden de volgende Jongeheeren:

A. de Groot, C. Helmyer, G. v. Lente, D. Namias en L. Schotborgh.

Het examen liep over de volgende vakken:

Nederlandsche taal en Correspondentie,
Engelsche „ „ „
Spaansche „ „ „
Boekhouden en Handelsrekenen,
Handelsaardrijkskunde,
Machineschrijven.

Wij wenschen de geslaagden van harte geluk met het behaald succes.

De diploma's zullen Maandag a. s. plechtig worden uitgereikt.

Nog meer naar Cuba.

Als een schrokkerige Gijs blijft Cuba nog maar steeds werklieden opslokken. Hadden velen gedacht, dat de suikercrisis ook van invloed zou zijn op de hooge loonen en dus indirect op den trek der arbeiders naar de velden aldaar, — deze opinie bleek niet steekhoudend te zijn.

Aan de loonen is niet getornd en de uittocht is nog in vollen gang.

Donderdag vertrok de „Abeona" met 85 en de „Pensylvania" met 80 man via Aruba naar Cuba. Op deze wijze wordt ons eiland ten slotte leeggepompt.

Phosphaat.

Het Nederlandsche stoomschip „Eem" vertrok gisteravond van Newport met een lading phosphaat groot 1.800.000 KG. naar Schotland om daar orders te ontvangen. Waarschijnlijk zal de lading voor Bremen bestemd zijn. Dezer dagen is ook de „Falkenburg" aangekomen om hetzelfde mijnproduct in te nemen.

Amerikaansch Oorlogsschip.

Dinsdagnamiddag kwam onder het gedonder der saluutschoten het Amerikaansche oorlogsschip de „Cleveland" onze haven binnen.

De steamer, die 3200 ton water verplaatst en een état-major van 19 officieren heeft naast een bemanning van 320 minderen, was bij Carthagena op de kust gestrand. Woensdag morgen bracht de Gouverneur een officiëel bezoek aan boord. Gisterenmiddag vertrok de „Cleveland" weer om zijn reis voort te zetten naar de havens van Venezuela.

Waar blijft de tweede?

Naar aanleiding van veler vraag, waarom er niet aan den opbouw van den tweeden radio-toren wordt gewerkt, bleek ons bij informatie het volgende. Men is vooreerst bezig de betonblokken te leggen voor de verankering, daar de 65 m. hooge toren tegen alle eventualiteiten van wind en storm moet verzekerd worden. Ook wordt er gearbeid om onder de voeten van den 20 M. toren, welke op den fortmuur staat en die tijdelijk als hulp zal moeten dienst doen, steunpilaren te metselen om eventueel inzakken der bogen, waarop de toren komt te staan te voorkomen. Gisteren is er een begin gemaakt met het afbreken van den bestaanden ouden toren. De ondermasten, die onbeschilderd uit Holland zijn gekomen, mogen in dezen regenachtigen tijd niet in dien toestand blijven en worden eerst van een flinke laag meni voorzien om verroesting te voorkomen. Dit alles vordert een nauwkeurige werkverdeeling opdat het radiobedrijf in vollen gang kan blijven en daardoor de nadeelige gevolgen van stopzetting of vermindering voor den Curaçaoschen handel worden voorkomen.

Officiëele berichten.

De tijd agent van politie tweede klasse J. Kerreblijn is op zijn verzoek eervol ontheven van zijn detacheering bij de politie.

Aan den agent van politie 2e klasse C. H. M. Henriquez is tot herstel van gezondheid veertien dagen verlof verleend.

De fuseliers W. Hoogkamer en J. L. H. van der Spek en A Maduro zijn benoemd tot tijdelijke agenten 2e klasse.

Aan den eersten commies ter Gouvernements-Secretarie Ph. Gorsira is tot herstel van gezondheid een maand verlof verleend.

Aan het hoofd van den post voor D. T. op Bonaire J. Z. Hermans is tot herstel van gezondheid een maand verlof verleend, en de hulpseiner C. R. Arends is tijdelijk met deze functien belast.

C. P. M.

Naar wij vernemen verwacht de Curaçaosche Petr. Mij. binnenkort 5 monitors voor haar bedrijf, 4 uit Holland en 1 uit Engeland; de schepen zouden al onderweg zijn. Moge de aanvoer van rawe olie nu spoedig grooteren omvang nemen aan om alle aanvragen steeds te kunnen voldoen.

Ook voor hier?

De „Voorhoede" meldt, dat de Hollandsche Regeering vrachtbooten gaat charteren voor het vervoer van rijks- en gouvernementepassagiers van en naar Indië.

Huisvlijt.

Het Bestuur van de Vereeniging Huisvlijt, gevestigd te Willemstad, maakt bij dezen bekend, dat de trekking van de loterij, aangelegd overeenkomstig de beschikking van den Procureur-Generaal van Maandag den 25sten Oct. 1920 n° 6, zal plaats hebben op Zaterdag den 4den Dec. des voormiddags te 10½ uur in de zaal van den Kolonialen Raad.

Suriname.

De „Surinamer" vermeldt de plechtige wijze, waarop in October te Paramaribo het zilveren jubilé der Gerardus-Majellastichting is gevierd.

Zondag 17 October had de officieele feestelijkheid plaats. Onder de Pontificale Hoogmis van 8½ uur richtte Mgr. van Roosmalen het woord tot de geloovigen en toonde in korte trekken den verheven werkkring der Liefdezusters aan. Wie de Gerardus Majella Stichting niet gezien heeft en haar gaat bezoeken meent een oord te zullen betreden waar alleen lijden en klachten hem te gemoet komen. Doch hoe geheel anders is zijn bevinding. Overal vindt hij tevredenheid en geluk. Dat hebben de zwaar geslagen zieken te danken aan het H. Geloof, dat hun geeft de Sacramenten, den priester en de liefdezuster.

Om 10½ uur had in het klooster der Eerw. Zusters aan de Gravenstraat de officieele receptie plaats. Tegenwoordig waren met Z.E de Gouverneur en Mgr. van Roosmalen, geheel het eere-comité nl. de Ondervoorzitter van den Raad van Bestuur, de Voorzitter der Kol. Staten, de Geneeskundige Inspecteur, de President Directeur der Sur. Bank, de Geneesheer der Ger. Maj. Stichting, de heeren José Rodrigues en W. Arntz met de geestelijken, die in het Eere-Comité zitting hadden. Verder waren tegenwoordig de Procureur-Generaal, de Administrateur van Financiën, de Agent Generaal, de Gouvernements-secretaris, de Directeur van den Landbouw, de Inspecteur van het Onderwijs en vele anderen.

De voorzitter van het feestcomité bood aan de zusters het blijk van sympathie van de bevolking aan, bestaande uit een uurwerk voor den toren der Ger. Maj. Stichting met vier wijzerplaten. Zeker een praktisch geschenk, waarvan de zieken en vele anderen zullen profiteeren.

Hierop nam de Gouverneur het woord en bood zijn gelukwensch aan Mg. van Roosmalen aan als hoofd der Kath. Missie, die zooveel bloeiende werken telt, waaronder zeker de melaatschenverpleging een der eerste plaatsen inneemt. Daarna zeide Z. Ex. dat het voor hem moeilijk was de gevoelens, die hem op dit oogenblik bezielden in woorden te brengen. Hij noemde het werk der zusters een heerlijk werk. En de zusters oefenen het uit met de grootste liefde, haar naam van liefdezusters drukt dit zoo welsprekend uit. Wij buitenstaanders kennen echter de offers niet, die aan zulk een werk verbonden zijn en die dagelijks weerom terugkeeren.

Wij zouden eigenlijk geen wensch moeten formuleeren voor de toekomst; want wij zouden moeten wenschen, dat de lepra uit ons midden verdween, doch daar dit voor alsnog niet zal geschieden en de gevreesde ziekte haar verwoestingen voortzet, wenschte ZE. den grootsten bloei toe aan de Ger. Maj. Stichting. De Gouverneur wendde zich nog in het bijzonder tot den Eerw. Pater Nederveen, den directeur der Majella, en de Eerw. zuster Marinus die als hoofd der Majellastichting zich reeds 25 jaar aan de melaatschenverpleging wijdt.

Z. D. H. Mgr. van Roosmalen, wenschte daarop nogmaals de Liefdezusters geluk als hoofd der R. K. Missie en namens geheel de Kath. Bevolking.

DE HEER EN MEVROUW
D. Molenkamp-Keijer.
geven hierbij kennis van de geboorte hunner dochter
Agglina Johanna
Curaçao 21 November 1921.

Nederland.

De katholiek en de andersdenkenden.

Het Vaderland heeft een artikel over het „politiek perspectief". De inhoud komt hierop neer, dat de vrijzinnige partijen niet op verovering van het regeeringskasteel kunnen uitgaan; dat de positie van het tegenwoordig kabinet sterk is, „door het feit, dat eene andere regeering voorhands moeilijk denkbaar is" als... maar de Zondagswet wordt teruggenomen.

Hierbij zegt *Het Vaderland* eenige woorden, die het goed is onder het volk te verspreiden omdat zij zoo waar en zoo verstandig zijn.

„De Roomsche Staatsman wil in ons land nooit zijne levensbeschouwing met geweld aan andersdenkenden opdringen, al was het maar omdat hij weet dat hij daardoor zijn eigen partij groot nadeel zou doen".

Wat *Het Vaderland* zegt is volkomen juist, zoo kantteekent daarop *Het Overijsselsche Dagblad*. Trouwens, de aard van ons beginsel brengt mede, dat wij aan „gedwongen" overtuigingen niet kunnen hechten.

Wanneer men ons vrijheid laat en aan onze rechten niet raakt; wanneer men ons behandelt gelijk iedereen en ons in alles het deel geeft, *wat ons als staatsburgers toekomt*, zijn wij ruim tevreden en gunnen wij iedereen het licht van de zon. Zoo is trouwens het standpunt van den Katholiek in de hypothese van den modernen staat overal".

Daarom is het zoo-dwaas en bekrompen het voor te stellen alsof ons volk van de „heerschappij van Rome" iets te duchten heeft.

Voorlichting Vezelhandel.

Bij Kon. Besluit is ingesteld een Voorlichtingsdienst ten behoeve van den *vezelhandel en de vezelnijverheid*. Deze heeft tot taak, aan den handel in vezelstoffen en in andere grondstoffen der vezelnijverheid, alsmede aan die in textiele voortbrengselen, vlechtwerk, papier en aanverwante producten, technische voorlichting nopens die artikelen te verschaffen en verder de technische ontwikkeling der bedrijven, welke vezelstoffen, in den ruimsten zin genomen, bewerken of verwerken, te bevorderen, een en ander door het uit eigen initiatief of op aanvraag van belanghebbenden verrichten of gelegenheid geven tot verrichten van onderzoekingen door het verzamelen van gegevens, het nemen van proeven en het openbaar maken of rechtstreeks ter kennis van belanghebbenden brengen van de verzamelde gegevens of de verkregen resultaten.

Aan den dienst is verbonden een *commissie van advies*.

Buitenland.

Ierland.

In de laatste weken wordt nogal eens melding gemaakt van moordaanslagen van Sinn Feiners op (Engelsche) politie-agenten en de lezers of schoon sympathiek staande tegen over de Ieren, zullen daarbij wel eens gedacht hebben: die Ieren drijven het toch wel een beetje ver!

Zoo meldde nog dezer dagen een Reuterbericht dat er eenige leden van het politiecorps in Balbriggen (niet ver van Dublin) door Sinn Feiners neergeschoten werden.

Dat onschuldig uitziende Reuter-bericht verbergt echter een afgrijselijk drama, zóó afgrijselijk, dat het maar eenvoudig is weggelaten.

Reuter vermeldt n.l. niet dat onmiddelijk daarna het stadje in vuur en vlam werd gezet door de politie en dat deze zich gedurende vijf uren gedroeg met een barbaarschheid, die ieder rechtgeaard mensch moet doen walgen. En het is dan ook begrijpelijk, dat de *Manch. Guardian*, vol schaamte, uitroept

„Indien de regeering zulk een toestand blijft gedoogen, zal de naam van Engeland stinken in de neusgaten der vreemde volkeren."

De Londensche Correspondent van de „Nieuw Crt." geeft omtrent deze verschrikkelijke gebeurtenis het volgende relaas: Maandagavond begaf de politieinspecteur Burke en zes andere politieagenten zich van Dublin per auto naar Balgriggan. Zij waren niet in uniform.

Zij stopten aan een herberg en bleven daar ongeveer een uur. Zij werden eenigszins woelig en luidruchtig, en de herbergier riep de hulp in van de politie. Toen deze verscheen was alles rustig. Na haar vertrek, begon het lawaai opnieuw. De herbergier haalde er toen de Sinn-Fein-politie bij. Er werd geschoten en de gebroeders Burke vielen. Zij werden naar het huis van een dokter gebracht, waar zij verzorgd werden. Dat was om halftien. Om halfelf werd het stadje bezet door ongeveer 150 agenten van het speciale politiecorps, in de laatste weken door de regeering gerecruteerd. Deze agenten zijn meestal oude soldaten van den werk, die uit Engeland naar Ierland worden gezonden om wet en orde te handhaven......

De Ieren noemen hen „*Black and Tans*", omdat zij de khaki-uniform dragen, met een zware politiemuts. Dez e150 waren allen gewapend. Zij begonnen de huizen te vernielen of de bewoners er uit te drijven en hun woningen daarna met petroleum in brand te steken. De bevolking van het stadje verkeerde in doodsangst. Zij hoorde de vlammen knetteren, de handbommen ontploffen, het gebrul en geschreeuw van de vandalen. Het bloed vloeide. Een huisvader, bekend Sinn Feiner werd uit zijn huis geroepen. Zijn vrouw en acht kinderen werden de straat opgedreven, terwijl hij naar de kazerne van de politie werd gevoerd. De meubelen, potten en pannen, porselein, alles werd kort en klein geslagen. De man heeft zijn familie niet meer teruggezien. Hij werd tegen een muur geplaatst en doodgeschoten. Een andere Sinn Feiner werd op dezelfde wijze gedood. Daarna werden de twee lijken in een zijstraat geworpen, waar zij later gevonden werden. Zij die de doode lichamen zagen, zeggen dat zij op onmenschelijke wijze gewond waren. Zij waren niet alleen doodgeschoten, doch ook met bajonetsteken doorkorven en met vuisten bewerkt.

Het heeft geen doel al de wandaden te verhalen die door de bende bedreven werden.

Het zij voldoende te herhalen, dat hun walgelijk werk vijf uur duurde, dus bijna den geheelen nacht. De bevolking werd door een paniek aangegrepen, vluchtte uit haar huizen, voor zoover zij er niet uitgejaagd werd, meestal in nachtgewaad, en dwaalde in de omliggende velden rond of spoedde zich voort, op de wegen, de duisternis in, weg van het tooneel van verschrikking en verwoesting en doodslag. Een welvarend stadje was in een paar uren tot een hoop puinen gemaakt. De „*Daily Chronicle*", het orgaan van de regeering, dat men voorzeker niet van partijdigheid voor de Sinn Feiners kan beschuldigen, schrijft dat de aanblik van het stadje de puinhoopen in herinnering bracht die de Duitschers bij hun doortocht in België in 1914 achterlieten.

Den volgenden dag, in den namiddag, kwamen de helden terug, in motor-vrachtwagens, zingend en joelend, spottend en lachend, toen zij voorbij de verwoeste en neergebrande woningen reden. Zij waren trotsch op hetgeen zij den vorigen nacht hadden verricht, en gaven uiting aan deze vreugde door salvo's in de lucht af te vuren. De bevolking was inmiddels een uittocht op groote schaal begonnen, zooals een bevolking doet, wanneer een vijandelijk leger nadert.

Wat in Balbriggan is geschied, is geen op zich zelf staande gebeurtenis. Drie andere gemeenten werden op ongeveer dezelfde wijze behandeld. Zoo worden wet en orde door de *Black and Tans* beschermd.

De toestand in Ierland is thans ernstiger dan ooit te voren. De autoriteiten schijnen niet de minste discipline onder de politiemacht — de geïmporteerde — te kunnen uitoefenen. Deze gewapende benden, wanneer zij meenen dat een hunner kameraden door Sinn Feiners werd vermoord, loopen het land af, plunderend, brandend, doodend. Het is de omwerping van alle begrippen van regeeren op grondslag van recht en wet. De moorden op politie-agenten bedreven, zijn onverschoonbaar. Welke grieven de Ieren ook mogen koesteren tegen deze lieden, door moord kunnen zij in de bestaande toestanden geen verandering brengen. Doch dit geeft aan het politiekorps dat thans niet anders dan een militaire machine is, niet het recht zich door moord en brand op onschuldigen te wreken. Indien twintig eeuwen van zoogezegde beschaving ons op dát punt hebben gebracht, dan kunnen wij niet anders dan besluiten, dat die beschaving niet verschilt van de barbaarschheid der oude tijden.

Op deze wijze keert de rust in Ierland nooit terug. Haat en wrok worden aan weerszijden aangewakkerd en bloed aan den eenen kant zal bloed trekken uit den anderen kant. De Engelsche regeering kan geen toegeving van Iersche zijde verwachten, indien zij aan opgeschoten bengels of werkelooze avonturiers de „herstelling van rust" in Ierland toevertrouwt.

Het bolsjewistisch schrikbewind.

Rusland is altijd een land geweest van onbegrijpelijke tegenstellingen en het meest dwaze bijgeloof.

De geestesgesteldheid speelt thans de bolsjewiki in de kaart.

Zoo komt het, dat een enkel persoon er een schier onbegrensde macht kan uitoefenen.

Wie die machtigste persoon van Rusland is? Lenin? of Trotzky? Geen van beiden.

Een meisje van 23 jaar, zekere Olga Gorokhof.

Zij is een fanatieke predikster van het bolshewisme en van den „heiligen oorlog" tegen Engeland en Azië, en zij is verantwoordelijk voor de jongste wederopleving van het terrorisme. Zij heeft haar macht verkregen door een eigenaardig mengsel van mysticisme en onbeschaamdheid en zij heeft Lenin en andere bolsjewistische leiders in haar macht. Zij beweert profetische gaven te hebben en iedere week heeft zij visioenen, waarin de volkomen ineenstorting van Europa en de stichting van een bolsjewistisch rijk onder dictatuur van Moskou worden voorspeld. Onder de anti-bolsjewistische Russen is zij bekend onder den naam van „Roode Raspoetin" en haar invloed en praktijken zijn ongeveer van hetzelfde karakter als die van den „monnik", die mede geholpen heeft aan het ten onder brengen van de dynastie der Romanofs.

Olga Gorokhof is een knap meisje, gezond, met een rustig uiterlijk en groote oogen, die, terwijl zij de meest duivelsche plannen uitbroedt, een verbluffend sangfroid en een volkomen onverschilligheid aan den dag legt. Zij is de dochter van een vroegeren ambtenaar van het departement van staatscontrôle en werd in 1916 gevangen genomen, beschuldigd van het overbrengen van pacifistische brieven en het medehelpen aan een intrige voor een afzonderlijken vrede. Na de eerste revolutie werd zij vrij gelaten.

De bevolking van Wales niet Protestant in hun hart.

Op het Nationale Katholieke Congres in Liverpool herinnerde Kardinaal Gasquet aan hetgeen de eerste minister van Engeland, Lloyd Geor ge kort te voren tot hem gezegd had;

„Het volk van Wales is nog in zijn hart Katholiek; het heeft de Hervorming nooit geheel in zich opgenomen."

Al kon deze uitdrukking niet op Lloyd George zelf toegepast worden er ligt toch een grond van waarheid in, en wie lang genoeg in Wales gewoond heeft, weet hoe het volk van Wales als door instinct tot het Katholicisme getrokken wordt.

Maar hoezeer het Katholicisme hun ook in 't bloed zit, het is opmerkelijk zoo somber het Protestantisme er uit ziet.

De Zoar's, de Beulah's de Bethel's en andere kerken van het Protestantsche Wales zijn monumenten vol zwaarmoedigheid en leelijkheid. Als nare gevangenissen ontsieren ze de steden en dorpen, en tipeeren een ingevoerden godsdienstvorm in strijd met het karakter des volks.

Want het Prinsdom van Wales is doortrokken van den geur van het Katholicisme, dat er eenmaal heerschte.

De oude parochie-kerken in den Katholieken tijd gebouwd zijn nu in handen der Protestanten. Behalve op die plaatsen waar in den tijd voor de Hervorming de invloed der Engelschen de overhand had, vormen de patroonheiligen van die oude kerken de schakel die het Wales van onzen tijd verbindt met het Katholieke voorgeslacht, want de meeste van die kerken zijn toegewijd aan heiligen van Wales zelf. En al zouden in de dagen der Hervorming al de oude kerken verwoest zijn geworden, dan zouden er in steden en dorpen, in heilige hutten en andere gewijde plaatsen nog sporen genoeg te vinden zijn van het nationale karakter van Wales, dat Katholiek is in zijn traditie.

De Eerw. George S. Ford, Roomsch Kaptein-Aalmoezenier in het leger der Vereenigde Staten daartoe uitgenoodigd, preekte den 17en October l.l. te Rock River (Illinois) op een conferentie van de Methodist-Episcopale Kerk, en werd met eerbied en aandacht gehoord, en ten slotte door verschillende predicanten der Kerk gelukgewenscht. Het was den eersten keer sinds die Conferentie bestaat (81 jaar) dat een Katholiek priester het woord voerde tot die geloovigen.

De preek van den Eerw Heer Ford was patriotisch zoowel als godsdienstig, en was een uiteenzetting van de leer der Katholieke Kerk omtrent het burgerschap

Algemeen Nederlandsch Verbond.

Groep Nederlandsche Antillen.

Verkiezing Bestuursleden

Aan de beurt om af te treden in het jaar 1920 (art. 10 van het Reglement) zijn de Heeren

J. H. Perret Gentil.

Jos. G. Henriquez.

H. J. C. B. Hellmund.

Opgave van candidaten (art. 13 van het Reglement) vóór 30 November aan den Secretaris.

Het GROEPSBESTUUR.

2—2

INSPECTIE VAN HET ONDERWIJS.

Voorbereidend Onderwijs.

Bij voldoende deelneming wordt zoo spoedig mogelijk op Curaçao een leergang geopend ter opleiding van leerkrachten voor het voorbereidend onderwijs. Gegadigden kunnen zich schriftelijk aanmelden bij ondergeteekende tot 5 December a.s.

Vereischten: minstens 15 jaar op 1 Januari 1921 en voldoend lager onderwijs genoten hebben.

Curaçao, 10 November 1920.

De Inspecteur van het Onderwijs,

H. MEERDINK.

Bekendmaking.

De verkoop van Zilveren, Gouden en Juweelen voorwerpen, beleend ter Spaar- en Beleenbank van 3 **Januari 1919** t/m 30 **Juni 1919**, onder **No. 420 X** t/m **No. 501 Y** zal plaats hebben op Donderdag, den 2n December 1920 a.s. en volgende Donderdagen.

Belanghebbenden worden verzocht den verkoop te voorkomen, door de aanzuivering der verschuldigde interesten.

Curaçao, den 13 November 1920.

De Voorzitter

9 C. S. GORSIRA.